

CONSILIUL NAȚIONAL AL PERSOANELOR VÂRSTNICE

**Evoluția numărului de pensionari și a cuantumului
pensiilor din sistemul asigurărilor sociale de stat
și agricultori în trimestrul I 2012**

**Mai
2012**

Cuprins

I	PENSIILE DIN SISTEMUL ASIGURĂRILOR SOCIALE DE STAT	3
11	Evoluția numărului de pensionari	3
111	Evoluția numărului minim și maxim de pensionari pe categorii de pensii	3
112	Analiza comparativă a numărului de pensionari în trimestrul I 2012 față de trimestrul I 2011	4
113	Evoluția numărului de pensionari pe categorii de pensii și pe tranșe de cuantum a pensiei	6
114	Evoluția numărului de înscrieri noi pe categorii de pensii	8
115	Evoluția numărului de decese în rândul pensionarilor	10
12	Evoluția cuantumului pensiilor	10
13	Analiza evoluției puterii de cumpărare a pensiilor	11
II	PENSIILE DIN SISTEMUL AGRICULTORILOR	13
21	Evoluția numărului de pensionari	13
211	Evoluția numărului minim și maxim de pensionari pe categorii de pensii	13
212	Analiza comparativă a numărului de pensionari în trimestrul I 2012 față de trimestrul I 2011	14
213	Evoluția numărului de pensionari pe tranșe de cuantum a pensiei	15
214	Evoluția numărului de decese în rândul pensionarilor	16
22	Evoluția cuantumului pensiilor	16
III	EVOLUȚIA NUMĂRULUI TOTAL DE PENSIONARI	18
IV	EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE DECESE ÎN TOTAL PENSIONARI	20
V	VENITURILE ȘI CONSUMUL GOSPODĂRIILOR DE PENSIONARI ÎN TRIMESTRUL IV 2011	22
VI	CONCLUZII	23
VII	PROPUNERI	27
Anexe		29

Capitolul I

PENSIILE DIN SISTEMUL ASIGURĂRILOR SOCIALE DE STAT¹

1.1. Evoluția numărului de pensionari

1.1.1. Evoluția numărului minim și maxim de pensionari pe categorii de pensii

Evoluția numărului minim și maxim al pensionarilor de asigurări sociale de stat, în trimestrul I 2012, pe categorii de pensii este prezentată în tabelul nr. 1:

- pentru categoria **limită de vârstă**, numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna ianuarie (3.242.949 pensionari – reprezentând 68,60% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim al pensionarilor s-a înregistrat în luna martie (3.250.577 pensionari - reprezentând 68,94% din numărul total al pensionarilor);
- pentru categoria **pensie anticipată**, numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna ianuarie (10.460 pensionari – reprezentând 0,22% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim al pensionarilor s-a înregistrat în luna martie (10.643 pensionari - reprezentând 0,23% din numărul total al pensionarilor);
- pentru categoria **pensie anticipată parțial**, numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna martie (117.761 pensionari – reprezentând 2,50% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim al pensionarilor s-a înregistrat în luna ianuarie (121.055 pensionari – reprezentând 2,56% din numărul total al pensionarilor);
- pentru categoria **pensie de invaliditate**, numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna martie (788.409 pensionari – reprezentând 16,72% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim al pensionarilor s-a înregistrat în luna ianuarie (800.929 pensionari – reprezentând 16,94% din numărul total al pensionarilor);

---

¹ Seriile de date statistice lunare privind numărul de pensionari de asigurări sociale de stat și pensia medie de asigurări sociale de stat pe total și pe categorii au fost furnizate de Casa Națională de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale

- pentru categoria **pensie de urmaș**, numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna martie (546.468 pensionari – reprezentând 11,59% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim al pensionarilor s-a înregistrat în luna ianuarie (550.825 pensionari – reprezentând 11,65% din numărul total al pensionarilor).

1.1.2. Analiza comparativă a numărului de pensionari în trimestrul I 2012 față de trimestrul I 2011

Numărul de pensionari de asigurări sociale, pe luni, în trimestrul I 2012 a scăzut față de trimestrul I 2011, cea mai mare scădere înregistrându-se în luna ianuarie 2012 (tabelul nr.2)

În trimestrul I 2012 față de trimestrul I 2011, în scădere a fost numărul de pensionari cu pensie de invaliditate (-5,62%), cu pensie anticipată parțial (-1,94%) și cu pensie de urmaș (-1,90%), iar în creștere a fost numărul pensionarilor cu pensie anticipată (+26,01) și cu pensie pentru limită de vârstă (+0,61%).

Pe total, în trimestrul I 2012, numărul mediu de pensionari de asigurări sociale de stat a scăzut cu 38.604 persoane (4.721.681 față de 4.760.285 în trimestrul I 2011), datorită scăderii numărului de pensionari cu pensie de invaliditate (47.351), pensie de urmaș (10.603), pensie anticipată parțial(2.367) și ajutor social (236).

Tabelul nr. 1

Numărul de pensionari de asigurări sociale de stat, pe categorii de pensii,
în trimestrul I 2012 și trimestrul I 2011

– persoane –

2012							
Luna	Total pensionari	Pensia pentru limită de vârstă	Pensia anticipată	Pensia anticipată parțial	Pensia de invaliditate	Pensia de urmaș	Ajutor social
Ianuarie	4.727.316	3.242.949	10.460	121.055	800.929	550.825	1.098
Februarie	4.722.814	3.247.553	10.608	119.695	794.835	549.044	1.079
Martie	4.714.915	3.250.577	10.643	117.761	788.409	546.468	1.057
Media – trim I	4.721.681	3.247.026	10.570	119.504	794.724	548.779	1.078
2011							
Luna	Total pensionari	Pensia pentru limită de vârstă	Pensia anticipată	Pensia anticipată parțial	Pensia de invaliditate	Pensia de urmaș	Ajutor social
Ianuarie	4.770.736	3.227.657	8.721	124.021	845.491	563.502	1.344
Februarie	4.761.595	3.228.900	8.359	121.725	842.017	559.280	1.314
Martie	4.748.522	3.225.209	8.083	119.867	838.714	555.364	1.285
Media – trim I	4.760.285	3.227.255	8.388	121.871	842.075	559.382	1.314

Tabelul nr. 2

Procentul de modificare a numărului de pensionari de asigurări sociale de stat, pe categorii,
în trimestrul I 2012, comparativ cu trimestrul I 2011

– % –

Luna	Asigurări sociale de stat	Pensia pentru limită de vârstă	Pensia anticipată	Pensia anticipată parțial	Pensia de invaliditate	Pensia de urmaș	Ajutor social
Ianuarie	-0,91	0,47	19,94	-2,39	-5,27	-93,27	-18,30
Februarie	-0,81	0,58	26,91	-1,67	-5,60	-93,23	-17,88
Martie	-0,71	0,79	31,67	-1,76	-6,00	-93,21	-17,74
Trim I	-0,81	0,61	26,01	-1,94	-5,62	-1,90	-17,96

1.1.3. Evoluția numărului de pensionari pe categorii de pensii și pe tranșe de cuantum a pensiei

În sistemul asigurărilor sociale de stat, pe parcursul trimestrul I 2012, numărul pensionarilor a avut o evoluție descendentă, cu o scădere de la 4.727.316 persoane în luna ianuarie până la 4.714.915 persoane în luna martie (anexa nr. 1).

Evoluție oscilantă a avut următoarea categorie de pensionari:

- ◆ invaliditate gradul 3, de la 363.460 persoane în luna ianuarie, o creștere la 363.570 persoane în luna februarie, urmată de o scădere la 363.117 persoane în luna martie.

Evoluții descendente au avut următoarele categorii de pensionari:

- ◆ cu pensie de invaliditate (maxim în luna ianuarie 800.929 persoane și minim în luna martie 788.409 persoane);
- ◆ cu pensie de urmaș (maxim în luna ianuarie 550.825 persoane și minim în luna martie 546.468 persoane);
- ◆ cu pensie de invaliditate gradul 2 (maxim în luna ianuarie 399.531 persoane și minim în luna martie 387.605 persoane);
- ◆ cu pensie anticipată parțial (maxim în luna ianuarie 121.055 persoane și minim în luna martie 117.761 persoane);
- ◆ cu pensie de invaliditate gradul 1 (maxim în luna ianuarie 37.938 persoane și minim în luna martie 37.687 persoane).

Evoluție ascendentă au avut următoarele categorii de pensionari:

- ◆ cu pensie pentru limită de vârstă (de la 3.242.949 persoane în luna ianuarie, creștere la 3.250.577 persoane în luna martie);
- ◆ cu pensie anticipată (de la 10.460 persoane în luna ianuarie, creștere la 10.643 persoane în luna martie).

Referindu-ne la **evoluția numărului pensionarilor de asigurări sociale de stat în trimestrul I 2012, pe tranșe de cuantum al pensiei** situația se prezintă după cum urmează (anexa nr. 1):

- pentru pensiile în cuantum de 350 lei², numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna martie (600.871 pensionari reprezentând 12,74% din numărul total al

---

² Începând cu data de 1 aprilie 2009, prin OUG nr6/2009, a fost instituită pensia socială minim garantată, în valoare de 300 lei, iar de la data de 1 octombrie 2009, cuantumul acesteia a fost majorat la 350 lei, beneficiarii sistemului public de pensii cu domiciliul în România, a căror pensie se situa sub aceste cuantumuri, au primit diferența de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale

- pensionarilor), iar numărul maxim al pensionarilor s-a înregistrat în luna ianuarie (603.116 pensionari reprezentând 12,76% din numărul total al pensionarilor);
- pentru tranșa de cuantum a pensiei între 351 și 500 lei, numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna martie (758.074 pensionari reprezentând 16,08% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim al pensionarilor s-a înregistrat în luna ianuarie (761.014 pensionari reprezentând 16,10% din numărul total al pensionarilor);
  - pentru tranșa de cuantum a pensiei între 501 și 740 lei, numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna martie (1.168.223 pensionari reprezentând 24,78% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim al pensionarilor s-a înregistrat în luna ianuarie (1.172.897 pensionari reprezentând 24,81% din numărul total al pensionarilor);
  - pentru tranșa de cuantum a pensiei între 741 și 1000 lei, numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna martie (1.004.872 pensionari reprezentând 21,31% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim al pensionarilor s-a înregistrat în luna ianuarie (1.006.132 pensionari reprezentând 21,28% din numărul total al pensionarilor);
  - pentru tranșa de cuantum a pensiei între 1001 și 1600 lei, numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna ianuarie (985.787 pensionari reprezentând 20,85% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim al pensionarilor s-a înregistrat în luna martie (984.005 pensionari reprezentând 20,87% din numărul total al pensionarilor);
  - pentru tranșa de cuantum a pensiei între 1601 și 2000 lei, numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna ianuarie (131.600 pensionari reprezentând 2,78% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim al pensionarilor s-a înregistrat în luna martie (131.696 pensionari reprezentând 2,79% din numărul total al pensionarilor);
  - pentru tranșa de cuantum a pensiei peste 2000 lei, numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna ianuarie (66.770 pensionari reprezentând 1,41% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim al pensionarilor s-a înregistrat în luna martie (67.174 pensionari reprezentând 1,42% din numărul total al pensionarilor).

1.1.4. Evoluția numărului de înscrieri noi pe categorii de pensii

Numărul total de înscrieri noi la pensie în **trimestrul I 2012 (58.802 persoane)** a crescut față de **trimestrul I 2011 (34.001 persoane)** cu **24.801 persoane**, respectiv cu **72,94%** (tabelele nr. 3 și nr. 4)

Cea mai mare creștere a numărului de înscrieri noi s-a înregistrat în luna ianuarie 2012 cu 145,1% (16.264 persoane în ianuarie 2012 față de 6.636 persoane în ianuarie 2011).

Intrările în sistem, pe categorii de pensii de asigurări sociale de stat au prezentat următoarea evoluție:

- pentru **pensia anticipată**, numărul de înscrieri noi a crescut cu **1870,67%** în **trimestrul I 2012 (1.478 persoane)** față de **trimestrul I 2011 (75 persoane)**;
- pentru **pensia anticipată parțial**, numărul de înscrieri noi a crescut cu **508,04%** (**5.673 persoane**) în **trimestrul I 2012** față de **trimestrul I 2011 (933 persoane)**;
- pentru **pensia de urmaș**, numărul de înscrieri noi a crescut cu **93,66%** (**8.821 persoane** în **trimestrul I 2012** față de **4.555 persoane** în **trimestrul I 2011**);
- pentru **pensia de limită de vârstă**, numărul de înscrieri noi a crescut cu **60,86%** (**35.527 persoane** în **trimestrul I 2012** față de **22.085 persoane** în **trimestrul I 2011**);
- pentru **pensia de invaliditate**, numărul de înscrieri noi a crescut cu **14,95%** (**7.303 persoane** în **trimestrul I 2012** față de **6.353 persoane** în **trimestrul I 2011**);

Tabelul nr. 3

**Numărul de înscrieri noi la pensie în sistemul asigurărilor sociale de stat,
pe categorii, în trimestrul I 2012 și trimestrul I 2011**

– persoane –

2012						
Luna	Asigurări sociale de stat	Pensia pentru limita de vârstă	Pensia anticipată	Pensia anticipată parțial	Pensia de invaliditate	Pensia de urmaș
Ianuarie	16.264	9.882	460	1.707	1.967	2.248
Februarie	22.851	13.667	566	2.224	2.894	3.500
Martie	19.687	11.978	452	1.742	2.442	3.073
Total – trim I	58.802	35.527	1.478	5.673	7.303	8.821
2011						
Luna	Asigurări sociale de stat	Pensia pentru limita de vârstă	Pensia anticipată	Pensia anticipată parțial	Pensia de invaliditate	Pensia de urmaș
Ianuarie	6.636	3.799	8	163	1.407	1.259
Februarie	18.281	12.149	49	528	3.274	2.281
Martie	9.084	6.137	18	242	1.672	1.015
Total – trim I	34.001	22.085	75	933	6.353	4.555

Tabelul nr. 4

**Modificarea numărului de înscrieri noi la pensie, pe categorii,
în trimestrul I 2012 comparativ cu trimestrul I 2011**

- % -

Luna	Asigurări sociale de stat	Pensia pentru limita de vârstă	Pensia anticipată	Pensia anticipată parțial	Pensia de invaliditate	Pensia de urmaș
Ianuarie	145,09	160,12	5.650,00	947,24	39,80	78,55
Februarie	25,00	12,49	1.055,10	321,21	-11,61	53,44
Martie	116,72	95,18	2.411,11	619,83	46,05	202,76
Trim I	72,94	60,86	1.870,67	508,04	14,95	93,66

Numărul de înscrieri noi la pensie, în trimestrul I 2012, a înregistrat un maxim de 22.851 persoane la nivelul lunii februarie 2012, iar la nivelul lunii ianuarie 2012 un minim de 16.264 persoane (tabelul nr.3).

În perioada analizată, pe categorii de pensii, cel mai mare număr de înscrieri noi a fost la pensia pentru limita de vârstă (**35.527** persoane), urmat de pensia de urmaș (**8.821**

persoane), de pensia de invaliditate (**7.303** persoane), pensia anticipată parțial (**5.673** persoane) și pensia anticipată (**1.478** persoane).

1.1.5 Evoluția numărului de decese în rândul pensionarilor

Numărul de decese în rândul pensionarilor, în **trimestrul I 2012**, a fost de **44.661** pensionari, în creștere (15,25%) față de **trimestrul I 2011**, când numărul deceselor a fost de **38.753** pensionari (tabelul nr.5).

În luna martie 2012 s-a înregistrat un maxim în ceea ce privește numărul deceselor (16.234 pensionari), iar numărul minim de decese a fost înregistrat în luna ianuarie 2012 (12.371 pensionari).

Tabelul nr. 5

Numărul de pensionari decedați din sistemul asigurărilor sociale de stat
în trimestrul I 2012 comparativ cu trimestrul I 2011
- persoane-

Luna	Număr pensionari decedați	
	2011	2012
Ianuarie	4.562	12.371
Februarie	18.296	16.056
Martie	15.895	16.234
Total – trim I	38.753	44.661

1.2. Evoluția cuantumului pensiilor

Din datele prezentate în tabelul nr. 6, rezultă că în luna martie 2012 s-a înregistrat o creștere a pensiei medii de asigurări sociale de stat cu 0,52% față de luna martie 2011, valoarea nominală a acesteia fiind de 778 lei (martie 2012) față de 774 lei (martie 2011).

Tabelul nr. 6

**Cuantumul pensiilor de asigurări sociale de stat în martie 2012,
comparativ cu martie 2011**

Categorii de pensii		Pensia medie de asigurări sociale de stat	Pensia pentru limită de vârstă	Pensia anticipată	Pensia anticipată parțial	Pensia de invaliditate	Pensia de urmaș
Cuantumul pensiilor (lei)	Martie 2012	778	900	944	651	561	388
	Martie 2011	774	898	980	699	567	379
Gradul de modificare al pensiilor (%)		0,52	0,22	-3,67	-6,87	-1,06	2,37

Pe categorii de pensii, cea mai mare creștere a cuantumului l-a înregistrat pensia de urmaș și pensia pentru limită de vârstă. Cuantumul pensiei anticipate parțial, al pensiei anticipate și al pensiei de invaliditate s-a redus.

În luna martie 2012, față de pensia pentru limită de vârstă (900 lei), pensia anticipată (944 lei) a reprezentat 104,89%, pensia anticipată parțial (651 lei) a reprezentat 72,33%, pensia de invaliditate (561 lei) a reprezentat 62,33% și pensia de urmaș (388 lei) a reprezentat 43,11%.

1.3. Analiza evoluției puterii de cumpărare a pensiilor

Pe tot parcursul perioadei analizate, față de luna octombrie 1990, s-a înregistrat o evoluție oscilantă a puterii de cumpărare pentru pensia medie de bază și pentru pensia pentru limită de vârstă (anexa nr.2).

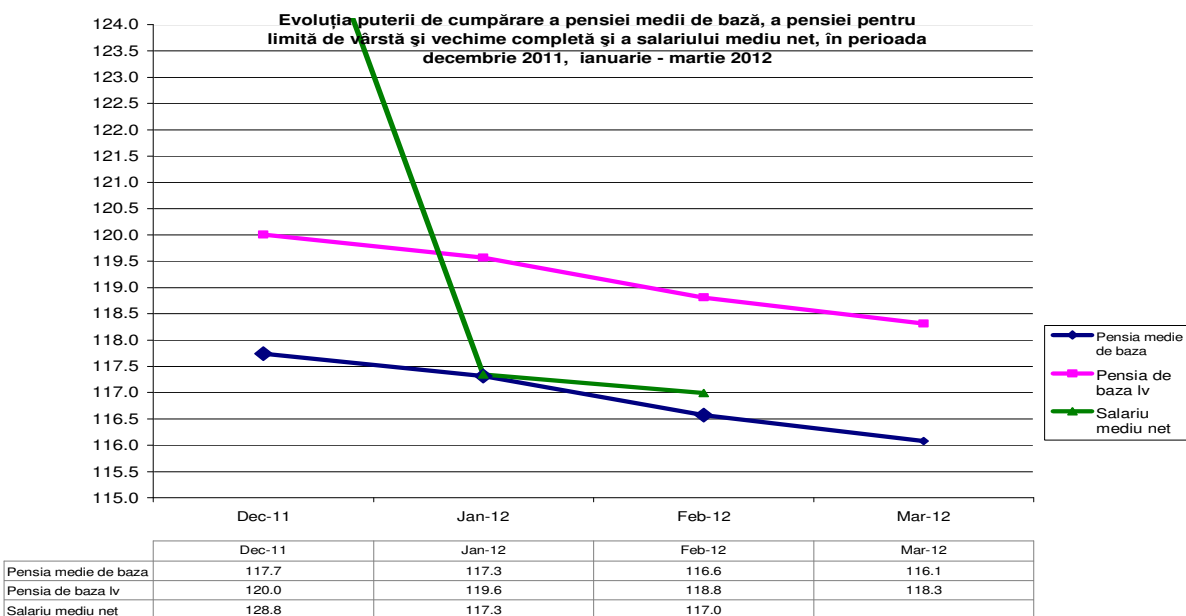
În luna martie 2012, puterea de cumpărare a pensiei medii de bază în sistemul asigurărilor sociale de stat, în cuantum de 778 lei, față de luna octombrie 1990, a fost de **116,08%**.

Salariul mediu net a fost în luna decembrie 2011 de 1.604 lei, respectiv de 2,06 ori mai mare decât pensia medie de bază (777 lei) și de 1,78 ori mai mare decât pensia medie pentru limită de vârstă cu (900 lei).

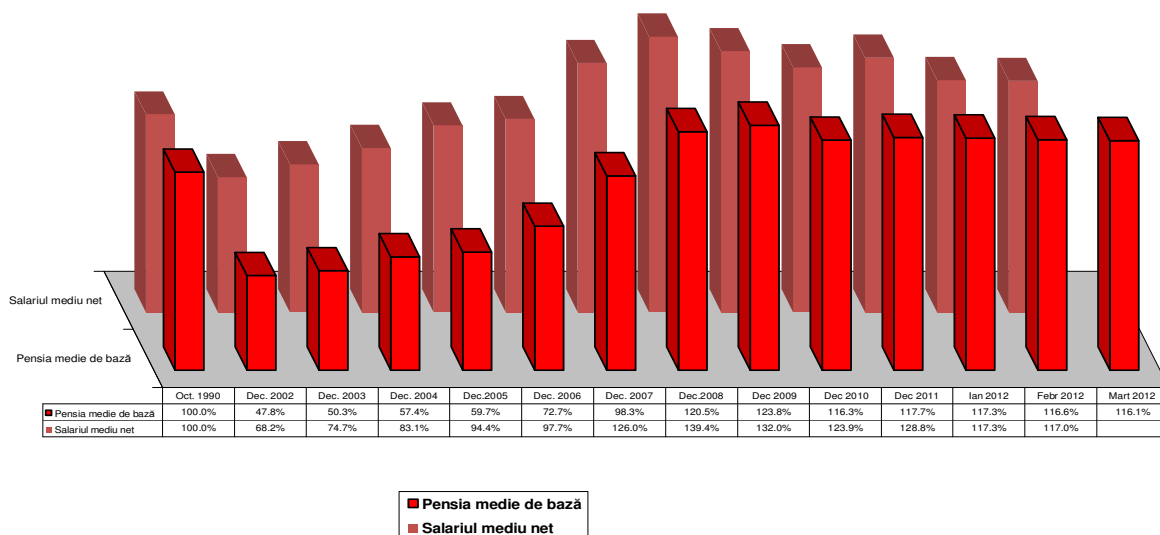
În luna decembrie 2011 s-au înregistrat următoarele ponderi:

- a) pensia medie de asigurări sociale de stat față de salariul mediu brut a fost de 35,2%;

- b) pensia medie pentru limită de vârstă față de salariul mediu brut a fost de 40,7%;
- c) pensia medie de asigurări sociale de stat față de salariul mediu net a fost de 48,4%;
- d) pensia medie pentru limită de vârstă față de salariul mediu net a fost de 56,1%.

Evoluția puterii de cumpărare a pensiei medii de bază și a salariului mediu net față de luna octombrie 1990

Capitolul II

PENSIILE DIN SISTEMUL AGRICULTORILOR³

2.1. Evoluția numărului de pensionari

2.1.1. Evoluția numărului minim și maxim de pensionari pe categorii de pensii

Evoluția numărului minim și maxim al pensionarilor agricultori în trimestrul I 2012, pe categorii de pensii este evidențiată în **anexa nr. 3** și sintetic se prezintă după cum urmează:

- pentru categoria **limită de vârstă**, numărul minim al pensionarilor agricultori s-a înregistrat în luna martie (567.015 pensionari reprezentând 89,21% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim al pensionarilor s-a înregistrat în luna ianuarie (576.587 pensionari reprezentând 89,05% din numărul total al pensionarilor);
- pentru categoria **invaliditate**, numărul maxim al pensionarilor s-a înregistrat în luna ianuarie (10.992 pensionari reprezentând 1,70% din numărul total al pensionarilor), iar numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna martie (10.091 pensionari reprezentând 1,59% din numărul total al pensionarilor);
- pentru categoria **pensie de urmaș**, numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna martie (58.497 pensionari reprezentând 9,20% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim al pensionarilor s-a înregistrat în luna ianuarie (59.913 pensionari reprezentând 9,25% din numărul total al pensionarilor).

---

³ Seriile de date statistice lunare privind numărul de pensionari agricultori și pensia medie a agricultorilor pe total și pe categorii au fost furnizate de Casa Națională de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale.

2.1.2. Analiza comparativă a numărului de pensionari în trimestrul I 2012 și trimestrul I 2011

Numărul de pensionari, în trimestrul I 2012 a scăzut față de cel din trimestrul I 2011 (tabelul nr. 7), cu procente cuprinse între 8,09% și 8,32%, cea mai mare scădere înregistrându-se în luna martie 2012 (tabelul nr. 8)

Numărul de pensionari a fost în scădere în trimestrul I 2012 față de trimestrul I 2011, datorită scăderii numărului de pensionari la toate categoriile de pensie, în principal prin deces.

Numărul de pensionari a scăzut în **trimestrul I 2012 față de trimestrul I 2011**, pe categorii de pensie după cum urmează:

- pensia de invaliditate cu 22,11%;
- pensia de urmaș cu 10,17%;
- pensia pentru limită de vârstă cu 7,69%;

**Numărul de pensionari agricultori, pe categorii,
în trimestrul I 2012 și trimestrul I 2011**

Tabelul nr. 7

- persoane -

2012				
Luna	Total pensionari	Pensia pentru limită de vârstă	Pensia de invaliditate	Pensia de urmaș
Ianuarie	647.492	576.587	10.992	59.913
Februarie	641.550	571.636	10.743	59.171
Martie	635.603	567.015	10.091	58.497
Media – trim I	641.548	571.746	10.608	59.194
2011				
Luna	Total pensionari	Pensia pentru limită de vârstă	Pensia de invaliditate	Pensia de urmaș
Ianuarie	704.447	624.092	13.768	66.587
Februarie	698.932	619.398	13.628	65.906
Martie	693.261	614.595	13.466	65.200
Media – trim I	698.880	619.362	13.620	65.898

Tabelul nr. 8

**Procentul de modificare a numărului de pensionari agricultori, pe categorii,
în trimestrul I 2012 comparativ cu trimestrul I 2011**

- % -

Luna	Total	Pensia pentru limită de vârstă	Pensia de invaliditate	Pensia de urmaș
Ianuarie	-8,09	-7,61	-20,16	-10,02
Februarie	-8,21	-7,71	-21,17	-10,22
Martie	-8,32	-7,74	-25,06	-10,28
Trim I	-8,20	-7,69	-22,11	-10,17

2.1.3. Evoluția numărului de pensionari pe tranșe de cuantum al pensiei

Numărul pensionarilor a scăzut continuu în lunile perioadei analizate, ajungând în martie 2012 la **635.603** persoane, față de **647.492** persoane în ianuarie 2012 (anexa nr. 3).

Referindu-ne la **evoluția numărului pensionarilor agricultori în trimestrul I 2012, pe tranșe de cuantum al pensiei**, situația a fost următoarea:

- pentru pensiile în cuantum de 350 lei⁴, numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna martie (357.509 pensionari reprezentând 56,25% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim al pensionarilor s-a înregistrat în luna ianuarie (365.688 pensionari reprezentând 56,48% din numărul total al pensionarilor);
- pentru tranșa de cuantum al pensiei între 351 și 500 lei, numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna martie (271.750 pensionari reprezentând 42,75% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim al pensionarilor s-a înregistrat în luna ianuarie (275.395 pensionari reprezentând 42,53% din numărul total al pensionarilor);
- pentru tranșa de cuantum a pensiei de peste 500 lei, numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna martie (6.344 pensionari reprezentând 1,00% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim al pensionarilor s-a

⁴ Începând cu data de 1 aprilie 2009, prin OUG nr. 6/2009, a fost instituită pensia socială minim garantată, în valoare de 300 lei, iar de la data de 1 octombrie 2009, cuantumul acesteia a fost majorat la 350 lei.

înregistrat în luna ianuarie (6.409 pensionari reprezentând 0,99% din numărul total al pensionarilor).

2.1.4. Evoluția numărului de decese în rândul pensionarilor

Numărul de decese în rândul pensionarilor la nivelul trimestrului I 2012 a fost de **636** pensionari, în scădere cu **4,46%** față de trimestrul I 2011, când numărul deceselor a fost de **14.252** pensionari (tabelul nr. 9).

În luna februarie 2012 s-a înregistrat un maxim în ceea ce privește numărul deceselor (5.301 pensionari), iar numărul minim de decese a fost înregistrat în luna ianuarie 2012 (3.561 pensionari).

Tabelul nr. 9

Numărul de pensionari decedați, din sistemul agricultorilor,
în trimestrul I 2012 comparativ cu trimestrul I 2011

- persoane -

Luna	Număr pensionari decedați	
	2011	2012
Ianuarie	3.768	3.561
Februarie	5.222	5.301
Martie	5.262	4.754
Trim I	14.252	13.616

2.2. Evoluția cuantumului pensiilor

În ceea ce privește cuantumul pensiilor (tabelul nr.10), în luna **martie 2012**, s-a înregistrat o creștere a pensiei cu 0,64% față de luna **martie 2011**, valoarea nominală a acesteia fiind de 313 lei (**martie 2012**) față de 311 lei (**martie 2011**)

Tabelul nr. 10

Cuquantumul pensiilor de agricultori în luna martie a anilor 2012 și 2011
- lei -

		Pensia medie	Pensia pentru limită de vârstă	Pensia de invaliditate	Pensia de urmaș
Cuquantumul pensiilor (lei)	Martie 2012	313	332	217	145
	Martie 2011	311	330	223	144
gradul de modificare a pensiilor (în puncte procentuale)		0,64	0,61	-2,69	0,69

Pe categorii de pensii, cea mai mare creștere a înregistrat-o pensia de urmaș, urmată de pensia de limită de vârstă, în timp ce pensia de invaliditate s-a redus.

În luna **martie** 2011, față de pensia pentru limită de vârstă (332 lei), pensia medie (313 lei) a reprezentat 94,28%, pensia de invaliditate (217 lei) a reprezentat 65,36% și pensia de urmaș (145 lei) a reprezentat 43,67%.

Capitolul III

EVOLUȚIA NUMĂRULUI TOTAL DE PENSIONARI

În sistemul asigurărilor sociale de stat și agricultori numărul pensionarilor a avut o evoluție descendentă în trimestrul I 2012, de la 5.374.808 persoane în luna ianuarie, la 5.350.518 persoane în luna martie.

Numărul mediu de pensionari a scăzut cu 95.936 pensionari în trimestrul I 2012 (5.363.229 pensionari) față de trimestrul I 2011 (5.459.165 pensionari).

Pe categorii de pensii, în trimestrul I 2012, s-au înregistrat următoarele evoluții (anexa nr. 4):

• evoluții descendente:

- total pensionari (maxim în luna ianuarie – 5.374.808 persoane, minim în luna martie – 5.350.518 persoane);
- pensionarii cu pensie pentru limită de vârstă (maxim în luna ianuarie – 3.819.536 persoane, minim în luna martie – 3.817.592 persoane);
- pensionarii cu pensie invaliditate (maxim în luna ianuarie – 811.921 persoane, minim în luna martie – 798.500 persoane);
- pensionarii urmași (maxim în luna ianuarie – 610.738 persoane, minim în luna martie – 604.965 persoane);
- pensionarii cu pensie de invaliditate – grad 2 (maxim în luna ianuarie – 409.399 persoane, minim în luna martie – 396.624 persoane);
- pensionarii cu pensie anticipată parțial (maxim în luna ianuarie – 12.055 persoane, minim în luna martie – 117.761 persoane);
- pensionarii cu pensie de invaliditate – grad 1 (maxim în luna ianuarie – 39.062 persoane, minim în luna martie – 38.759 persoane);

• evoluție ascendentă:

- pensionarii cu pensie anticipată (minim în luna ianuarie – 10.460 persoane, maxim în luna martie – 10.643 persoane).

- **evoluție oscilantă:**

- pensionarii cu pensie de invaliditate – grad 3 (363.460 persoane în luna ianuarie, creștere la 363.570 persoane în luna februarie, apoi scădere la 363.117 persoane în luna martie);

Din totalul de **5.350.518** pensionari, în luna martie 2012, **2.944.293** pensionari (55,0%) au avut pensii sub pragul minim de trai decent⁵⁾ (694 lei), iar **2.429.937** pensionari (45,4%) au avut pensii sub pragul minim de subzistență (586 lei), respectiv:

Praguri de venituri lunare	Valoarea maximă de referință (lei)	Numărul de pensionari sub valoarea pragurilor	% din totalul de pensionari
Nivelul minim de subzistență	586	2.429.937	45,41
Nivelul minim de trai decent	694	2.944.293	55,03
TOTAL	X	5.350.518	100,00

Numărul pensionarilor care în perioada analizată au avut pensii de 2000 lei și peste a fost în creștere, de la 66.770 persoane în luna ianuarie 2012, la 67.174 persoane în luna martie 2012 (anexa nr. 4).

⁵ Valorile pragului minim de subzistență și al pragului minim de trai decent sunt comunicate de Institutul de Cercetare a Calității Vieții și se referă la luna decembrie 2011

Capitolul IV

EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE DECESE ÎN TOTAL PENSIONARI

Numărul total de decese, în rândul pensionarilor (sistemul asigurărilor sociale de stat și agricultori), în trimestrul I 2012, a fost de **58.277** persoane, în creștere față de trimestrul I 2011, cu 5.272 persoane, respectiv cu 9,95%, (tabelul nr. 11).

Astfel, din datele pe fiecare lună, rezultă că în luna februarie 2012 s-a înregistrat un maxim în ceea ce privește numărul deceselor (21.357 pensionari), iar numărul minim de decese a fost înregistrat în luna ianuarie 2012 (15.932 pensionari).

Tabelul nr. 11

Numărul de pensionari decedați din sistemul asigurărilor sociale de stat și agricultori,
în trimestrul I 2012 și trimestrul I 2011

- persoane -

Luna	Număr pensionari decedați	
	2011	2012
Ianuarie	8.330	15.932
Februarie	23.518	21.357
Martie	21.157	20.988
Total – trim I	53.005	58.277

Capitolul V

VENITURILE ȘI CONSUMUL GOSPODĂRIILOR DE PENSIONARI ÎN TRIMESTRUL III 2011⁶

Din analiza datelor prezentate în lucrarea "Veniturile și consumul populației în trimestrul III 2011", publicată de Institutul Național de Statistică, rezultă că o gospodărie de pensionari a avut un venit total mediu lunar de 1.997,0 lei (799,1 lei /persoană) și a efectuat cheltuieli totale medii lunare de 1803,32 lei (721,6 lei /persoană).

În trimestrul III 2011, venitul mediu total lunar de 1.997,0 lei al unei gospodării de pensionari a reprezentat 83,1% din venitul mediu pe ansamblul gospodăriilor (2.401,8 lei).

Structura veniturilor totale ale gospodăriilor de pensionari s-a evidențiat prin ponderea mare a veniturilor din prestații sociale – 1.090,6 lei (54,6%), din care pensii – 1.042,9 lei (95,6%). Veniturile în natură au reprezentat 19,0% din veniturile totale, iar din acestea, contravaloarea consumului de produse agroalimentare din resurse proprii – 17,1% din total. Acestea din urmă sunt produse alimentare și nealimentare de proveniență agricolă și zootehnică care intră în consumul gospodăriilor din producție proprie, din stoc, precum și din cele primite pentru munca prestată în alte gospodării sau primite de la rude, prieteni sau alte persoane.

O altă sursă importantă a fost constituită de veniturile din salarii brute și alte drepturi salariale (20,7%).

La formarea veniturilor totale au contribuit, de asemenea, veniturile din agricultură (vânzări de produse agroalimentare, animale și păsări, prestarea unor activități și încasări de la societăți și asociații agricole) – 2,4%, venituri din activități neagricole independente – 1,1%, venituri din vânzarea de active din patrimoniul gospodăriei – 0,7% și alte venituri – 1,4%.

Nivelul mediu lunar al veniturilor bănești în trimestrul III 2011 (1.617,8 pentru gospodăria de pensionari și 647,4 lei pe persoană) a reprezentat 81,0% din totalul veniturilor

⁶ Datele prezentate în acest capitol sunt culese din lucrarea "Veniturile și consumul populației în trimestrul III 2011", publicată de Institutul Național de Statistică și se referă la gospodăriile de pensionari

medii ale gospodăriei de pensionari. În structura veniturilor totale, 54,6% îl reprezentau veniturile din prestații sociale și 20,7% veniturile din salarii brute și alte drepturi salariale.

În trimestrul III 2011, cheltuielile totale ale gospodăriei de pensionari, au fost în medie, de 1.803,3 lei lunar (721,7 lei lunar pe persoană) și au reprezentat 90,3% din nivelul venitului mediu total lunar al acestei categorii de populație.

Principala destinație a cheltuielilor gospodăriilor de pensionari, consumul, a reprezentat 1.335,7 lei pe gospodărie (534,5 lei pe persoană), cu o pondere în cheltuielile totale ale gospodăriei de pensionari de 74,1%, iar cheltuielile bănești de consum au reprezentat 64,3% în cheltuielile totale, respectiv 1.158,9 lei.

În totalul cheltuielilor bănești de consum ale gospodăriei de pensionari (1.158,9 lei), cheltuielile pentru alimente și băuturi consumate au fost de 418,1 lei (36,1%), cheltuielile pentru cumpărarea mărfurilor nealimentare de 444,0 lei (38,3%) și cheltuielile pentru plata serviciilor de 296,8 lei (25,6%).

În totalul consumului de produse agroalimentare (183,3 lei pe persoană), pe primele locuri ale consumului pensionarilor s-au situat: cerealele și produsele din cereale (22,0%, din care pâinea și produsele de franzelărie au reprezentat 16,5% din total), carnea și preparatele din carne (21,5%), legumele și conservele de legume (8,0%), brânzeturile și smântâna (7,4%), laptele (6,9%), grăsimile (4,9%), fructele (4,5%), care însumate au reprezentat 75,2% din total.

Din totalul cheltuielilor pentru cumpărarea mărfurilor nealimentare (444,0 lei pentru gospodăria de pensionari), s-au alocat 20,1% produselor medicale, aparatelor și medicamentelor, 18,9% combustibililor, 13,9% țigărilor, tutunului, articolelor și accesoriilor pentru fumat, 7,8% carburanților și lubrifianților, 6,5% produselor pentru întreținerea curentă a locuinței, 6,4% produselor de îmbrăcăminte, 6,2% articolelor și produselor de îngrijire personală și 4,8% produselor de încălțăminte, care însumate au reprezentat 84,6% din total.

Din totalul cheltuielilor pentru plata serviciilor (296,8 lei pentru gospodăria de pensionari), energia electrică a reprezentat 21,5%, serviciile de telefonie 18,7%, apă, canal salubritate și servicii comunale 13,4%, abonamentele radio-tv 8,5%, serviciile de transport 7,3%, serviciile de sănătate 7,2%, gazele naturale 6,3%, servicii turistice 3,5%, alte servicii pentru întreținerea locuinței 3,1%, educație 1,9% și energie termică 0,7% din total.

Capitolul VI

CONCLUZII

În luna **martie 2012** pensia medie de bază a fost de **778** lei.

Din datele statistice prezentate în anexa nr. 8, în luna martie 2012, un număr de **2.429.937 (45,41%)** pensionari de asigurări sociale de stat și agricultori s-au situat sub valoarea pragului minim de subzistență (586 lei) și **2.944.293 (55,03%)** pensionari sub valoarea pragului minim de trai decent (694 lei).

În **trimestrul III 2011**, venitul total mediu lunar al unei gospodării a fost de 2.401,8 lei, iar pentru gospodăria de pensionari, a fost de 1.997,0 lei, reprezentând 83,1% din acesta. Totalul cheltuielilor bănești de consum al unei gospodării de pensionari a fost de 1.335,7 lei, iar pentru gospodăria de pensionari au fost de 1.158,9 lei, reprezentând 86,8%.

Componența cheltuielilor bănești de consum al gospodăriei de pensionari a fost formată în proporție de: 36,1% pentru cumpărarea mărfurilor alimentare, 38,3% pentru achiziționarea mărfurilor nealimentare și de 25,6% pentru plata serviciilor.

Pe ansamblul gospodăriilor, în **trimestrul III 2011**, consumul mediu zilnic pe o persoană a fost de **2383** calorii, **79,9** grame protide, **81,1** grame lipide și **305,9** grame glucide. **Consumul cel mai mare s-a înregistrat în gospodăriile de pensionari (2475 calorii, 83,3 grame protide, 84,3 grame lipide și 318,6 grame glucide).**

Faptul că pensiile continuă să aibă o putere de cumpărare scăzută este evidențiat și de:

- **raportul dintre pensia medie** de asigurări sociale de stat **și salariul mediu brut (35,2% în luna decembrie 2011);**
- creșterea continuă a prețurilor pe parcursul trimestrului I 2012 la principalele **mărfuri alimentare**: ouă(27,1%) citrice și alte fructe meridionale(7,6%), fructe proaspete (6,6%), cartofi (6,4%), lapte de vacă (2,0%), brânză de oaie(1,2%), brânză de vacă(1,1%), la **mărfuri nealimentare**: combustibili(3,0%) și la **servicii**: apă, canal și servicii de salubritate (1,2%) și transport interurban-auto-abonamente(1,1%),

Rezultă că majoritatea populației vârstnice din România continuă să nu dispună de resurse financiare suficiente pentru o viață decentă, iar calitatea vieții acestei categorii de populație înregistrează o continuă degradare. Cheltuielile pentru

Întreținerea locuinței, precum și plata majorității alimentelor și a serviciilor de sănătate sunt apăsătoare, astfel încât preocupările pentru participarea la viața socială și culturală rămân reziduale, în condițiile în care un sprijin consistent din partea statului nu există.

Situația grea în care se găsește astăzi marea majoritate a vârstnicilor din România, considerăm că se datorează următoarelor aspecte principale:

- Creșterea progresivă și necontrolată a costurilor întreținerii locuinței și creșterea prețurilor la serviciile și alimentele de bază ridică gradul de incidență a sărăciei în rândul vârstnicilor, care datorită vârstei înaintate sunt expuși suplimentar și unor riscuri specifice bătrâneții;
- Sistemul de servicii sociale și medico-sociale este reglementat în mod fragmentat, asistența bătrânilor singuri, care nu se mai pot autogospodări și a celor cu dizabilități (ca grupuri principale de risc) nu se realizează coordonat într-un sistem articulat de servicii și instituții care prin cooperare permanentă să poată garanta eficientizarea serviciilor acordate, deși există preocupări recente în acest sens (noul proiect al Legii Asistenței Sociale);
- Persoanele vârstnice fără afecțiuni de sănătate majore sunt obligate să participe la acțiuni aducătoare de venit pentru asigurarea traiului zilnic; totodată, trebuie evidențiată creșterea numărului de cerșetori în rândul vârstnicilor;
- Veniturile insuficiente ale pensionarilor fac ca aceștia să nu mai poată acoperi cheltuielile strict necesare pentru procurarea medicamentelor, de întreținere a sănătății și pentru plata unor servicii și analize medicale în ambulatoriu sau în spitale;
- Protecția socială a vârstnicilor nu se asigură pe baza unui Program Național aprobat de Parlament, cu obiective și termene precise, ceea ce face ca aceasta să rămână cu mult sub nivelul european.

De asemenea, în România nu au fost încă dezvoltate și aplicate programe care să vizeze pregătirea pentru pensionare și identificarea posibilităților de menținere a unei vieți active și a unei participări sociale semnificative pentru persoanele vârstnice, deși există preocupări recente în acest sens (deocamdată la nivel de inițiative), anul 2012 fiind declarat de către Comisia Europeană „**Anul european al îmbătrânirii active și solidarității între generații**”.

Așa cum se cunoaște, vârstnicii nu sunt beneficiari ai creșterilor economice, iar cheltuielile curente, precum și cele viitoare, pentru plata serviciilor, a produselor alimentare de bază și a celor nealimentare, majorate prin scumpiri periodice, tind să determine alunecarea spre sărăcie a tot mai multor persoane din rândul celor vârstnice.

Pe domenii de interes pentru persoanele vârstnice se evidențiază în mod expres următoarele probleme majore:

⇒ **Pensii și asigurări sociale**

- Nivelul pensiilor în sistemul public se menține mic față de cel al salariilor (pensia medie de asigurări sociale de stat a reprezentat în luna **decembrie 2011** numai **48,4%** din salariul mediu net), în condițiile în care și salariile sunt departe de ceea ce ar fi necesar, nu doar pentru un trai decent, ci și pentru a constitui un mijloc de atragere a forței de muncă;

Sistemul public de pensii din România se găsește, în prezent, într-o situație critică, cu deficite financiare curente și oferă pensii în cuantum insuficient unui trai decent mării majorități a pensionarilor.

Reglementări legislative:

- Nu există o lege cadru pentru protecția drepturilor persoanelor vârstnice și nici reglementări specifice și punctuale prin aplicarea cărora să se asigure:
  - luarea în considerare a particularităților, definițiilor și procedurilor stabilite în legislația Comunității Europene, pentru corespondența organizatorică, funcțională și administrativă cu practicile din țările Uniunii Europene în domeniul protecției sociale a persoanelor vârstnice;
  - detalierea în mod clar a tuturor drepturilor persoanelor vârstnice și a modului de acces la acestea;
  - extinderea problematicii vârstnicilor prin introducerea de prestații, facilități și accesibilități punctuale acordate acestora, reglementarea condițiilor de acordare a acestor drepturi și stabilirea instituțiilor implicate și desemnate să le soluționeze solicitările;
  - instituirea "coșului minim de consum lunar" pentru familia formată din doi pensionari și pentru pensionarul singur;

- Lipsește un Program Național pentru Protecția Socială a Persoanelor Vârstnice care să fie însușit și aprobat de Parlament, astfel încât guvernul actual și guvernele viitoare să aibă obligația să-l aplice în condiții de responsabilitate pentru interesul major al acestei categorii de populație

Capitolul VII

PROPUNERI

Scumpirile din trimestrul I 2012 la: **mărfuri alimentare**: ouă, citrice și alte fructe meridionale, fructe proaspete, cartofi, lapte de vacă, brânză de oaie, brânză de vacă, la **mărfuri nealimentare**: combustibili și la **servicii**: apă, canal și servicii de salubritate și transport interurban-auto-abonamente aduc o justificată nemulțumire în rândul majorității pensionarilor, deoarece cuantumul actual al pensiei pentru marea majoritate a acestora este insuficient pentru acoperirea cheltuielilor curente.

În perioada actuală este necesar ca în România **să se promoveze măsuri concrete destinate persoanelor vârstnice** prevăzute într-un **Program Național pentru Protecția Socială a Pensionarilor**, pentru a permite acestora să dispună de resurse suficiente pentru o existență decentă, să poată participa activ la piața publică, socială și culturală și să decidă asupra propriei vieți, să ducă o existență independentă, cât mai mult timp posibil.

În domeniul sistemului public de pensii sunt necesare următoarele măsuri:

- Legislația în domeniul pensiilor să prevadă în mod expres:
  - reglementarea valorii punctului de pensie la cel puțin 45,0% din salariu mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat; iar pentru situațiile în care pe parcursul anului salariul mediu brut realizat depășește în 3 luni consecutive cu peste 5,0% pe cel prognozat, valoarea punctului de pensie să se majoreze în mod corespunzător;
- Reducerea numărului de pensionari (și implicit a ratei de dependență), prin:
  - egalizarea vârstei limită de pensionare a femeilor cu cea a bărbaților, respectiv la 65 ani, în orizontul de prognoză 2015-2030;
  - aplicarea de practici flexibile de lucru care să încurajeze persoanele vârstnice să reintre pe piața muncii; instituirea de norme și convenții care să permită prelungirea vieții active, dincolo de 65 de ani, cu beneficii fiscale și sociale atât pentru vârstnici, cât și pentru angajatori;
- Desființarea pensiei anticipate și parțial anticipate;

- În perspectivă, motivarea și încurajarea angajaților și angajatorilor să participe la Pilonul III⁷ de pensii, cu avantajul unor beneficii de natură fiscală pentru aceștia, iar pentru angajat cu avantajul acumulării și fructificării contribuțiilor strânse de-a lungul vieții, în conturile personale din cadrul fondului de pensii facultative, contribuții pe care le va putea folosi din momentul pensionării;
- Menținerea pe termen scurt și creșterea (pe termen lung) a numărului de angajați cu forme legale prin politici active în sfera ocupării forței de muncă, investiții (care să creeze noi locuri de muncă și să crească veniturile);
- Creșterea numărului de contribuitori prin atragerea celor care lucrează în agricultură sau ca liber întreprinzători și care în prezent sunt neasigurați, precum și prin includerea altor categorii de persoane care obțin venituri.

Director general,

Șef birou „Analize și studii”,

Realizator,

Marius Augustin Pop

Alina Matei

Olguța Ersilia Mihart

---

⁷ **Pilonul III** este denumirea dată sistemului de pensii facultative, administrate de companii private, sistem bazat pe conturi individuale și aderare facultativă. Participarea la pensiile facultative din acest pilon nu este interzisă în funcție de vârstă.